

PRÍRUČKA PRE RODIČOV

Sprievodca pre rodičov pre férové a priateľské prostredie

Možnosti a postupy pri riešení diskriminačných praktík v materských školách

Naše dieťa v škôlke

Sprievodca pre rodičov pre férové a priateľské prostredie

Milí rodičia, vaša škôlka a vy máte jeden spoločný cieľ: aby bolo vaše dieťa šťastné, bezpečné a aby sa každý deň tešilo na hry so svojimi kamarátmi. Vy ste najdôležitejšími partnermi pani učiteliek. Táto malá príručka vám ponúka rady, ako si všímať atmosféru v škôlke a ako sa s dôverou a láskavo porozprávať, ak by ste mali pocit, že niečo nie je v poriadku.

Ako spoznať, že sa v škôlke každé dieťa cíti dobre?

Namiesto hľadania „segregácie“ sa zamerajme na všímanie si drobných signálov, ktoré nám napovedia, či je atmosféra v triede naozaj priateľská pre každého.

a) Vytváranie „našich“ a „ich“ skupiniek

Deti si prirodzene vytvárajú kamarátstva, no je dôležité, aby sa nikto necítil trvalo odstrčený alebo „iný“.

- **Čo si všímať:**
 - Rozpráva vaše dieťa stále o tej istej malej skupinke kamarátov a ostatné deti ignoruje alebo ich označuje ako „tí druhí“?
 - Sú deti pri aktivitách často delené tak, že niektoré sú vždy bokom (napr. deti, ktoré potrebujú viac pomoci, sú vždy v jednej skupinke)?
 - Ak pani učiteľka povie „upratujeme hračky“, zapoja sa všetky deti, alebo niektoré automaticky zostanú bokom, lebo „to nie je ich úloha“?

b) Nenápadné rozdiely v prístupe

Všetky deti sú jedinečné, no všetky si zaslúžia rovnakú mieru lásky, pozornosti a povzbudení.

- **Čo si všímať:**
 - Máte pocit, že pani učiteľky niektoré deti častejšie chvália a iné si všímajú menej?

- Rozpráva vaše dieťa o tom, že s niektorými deťmi sa pani učiteľka rozpráva milšie ako s inými?
- Sú všetky deti rovnako povzbudzované, aby skúšali nové a náročnejšie veci, alebo sa od niektorých automaticky očakáva menej?

c) Rovnaká šanca na všetky aktivity a zážitky

Škôlka ponúka deťom mnoho radostí – výlety, divadielka, krúžky. Každé dieťa by malo mať možnosť sa na nich zúčastniť.

- **Čo si všímať:**
 - Sú výlety alebo aktivity plánované tak, že poplatok nie je prekážkou pre žiadnu rodinu? Informuje škôlka o možnostiach podpory?
 - Sú všetky deti (chlapci aj dievčatá, odvážnejšie aj hanblivejšie) rovnako pozývané a motivované zapojiť sa do krúžkov alebo besiedok?
 - Pri jedle v jedálni sedia deti spolu ako kamaráti, alebo sa vytvárajú oddelené skupinky?

d) Sme všetci rodičia rovnako vítaní?

Partnerstvo medzi škôlkou a rodinou funguje vtedy, keď sa všetci rodičia cítia byť súčasťou diania.

- **Čo si všímať:**
 - Dostávate všetky dôležité informácie včas a zrozumiteľne?
 - Máte pocit, že pani učiteľky a vedenie škôlky sú otvorení vašim postrehom a radi sa s vami porozprávajú?
 - Sú stretnutia rodičov organizované tak, aby sa na nich mohli zúčastniť všetci a aby mal každý priestor vyjadriť sa?

Mám pocit, že niečo nie je v poriadku. Čo mám robiť?

Zabudnite na sťažnosti a právnikov. Kľúčom je **láskavá a otvorená komunikácia**. Vaším cieľom nie je bojovať, ale budovať mosty a spoločne hľadať riešenie pre dobro detí.

KROK 1: Najprv sa v pokoji zamyslite a pozorujte

Skôr než oslovíte škôlku, skúste si odpovedať na pár otázok:

- Je to, čo ma znepokojuje, jednorazová udalosť, alebo sa to opakuje?

- Ako to vníma moje dieťa? Je smutné, alebo to rozpráva len ako fakt?
- Mám všetky informácie? Nemôže byť za situáciou niečo, o čom neviem?

KROK 2: Priateľský rozhovor s pani učiteľkou

Pani učiteľka trávi s vaším dieťaťom najviac času a je vaším najbližším spojencom.

- **Ako na to?**
 - **Dohodnite si stretnutie:** Požiadajte o krátky rozhovor v čase, keď sa vám obom nikto nebude venovať.
 - **Začnite pozitívne:** „Pani učiteľka, ďakujem vám za všetko, čo pre deti robíte. Chcela by som sa s vami poradiť o jednej veci, ktorá ma trochu trápí.“
 - **Hovorte o svojich pocitoch, neobviňujte:** Používajte „ja-výroky“. Namiesto „Vy nedávate pozor na moje dieťa,“ povedzte: „Mám obavu, že môj Jurko sa cíti sám, keď sa deti hrajú vonku. Všimli ste si niečo?“
 - **Pýtajte sa, nekonštatujte:** „Ako by sme mu mohli spoločne pomôcť, aby si našiel viac kamarátov?“
 - **Počúvajte:** Pani učiteľka môže mať iný pohľad alebo cenné postrehy, ktoré vám pomôžu situáciu lepšie pochopiť.
- **Príklad rozhovoru:**
 - **Rodič:** „Dobrý deň, pani učiteľka. Všimla som si, že na besiedke boli vpredu stále tie isté deti a naša Evička bola vzadu. Trochu ma to zamrzelo, lebo sa veľmi tešila. Chcela som sa opýtať, ako vyberáte miesta pre deti.“
 - **Dobrá odpoveď pani učiteľky:** „Ďakujem, že ste sa prišli opýtať. Rozumiem vašim pocitom. Deti sme stavali podľa výšky, ale dám si na budúce pozor, aby sme ich prestriedali a aby si to užilo každé dieťa.“

KROK 3: Spoločné stretnutie s vedením škôlky

Ak máte pocit, že rozhovor s pani učiteľkou nevedol k riešeniu, alebo ak je váš problém zložitejší, ďalším krokom je stretnutie s vedením škôlky.

- **Ako na to?**
 - Požiadajte o spoločné stretnutie aj s pani učiteľkou. Cieľom nie je sťažovať sa na ňu, ale spoločne nájsť riešenie.
 - Znova pokojne a vecne opíšte situáciu a svoje pocity.

- Navrhnite, že chcete byť nápomocní pri hľadaní riešenia. Pýtajte sa: „Čo môžeme ako rodičia urobiť, aby sme podporili priateľskú atmosféru v triede?“

ZÁVER

Pamätajte, že drvivá väčšina pani učiteliek a riaditeliek robí svoju prácu s láskou a pre dobro detí. Otvorená a úprimná komunikácia postavená na dôvere je tým najlepším nástrojom, ako vyriešiť akékoľvek nedorozumenie. **Každé dieťa si zaslúži chodiť do škôlky s radosťou.**

Spoločne to dokážeme zabezpečiť!